

Wojewoda Pomorski

FB-III.431.6.2026.DK

Gdańsk, 10 czerwca 2026 r.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Nazwa i adres jednostki kontrolowanej:

Gmina Sztum¹.

Przedmiot kontroli:

Prawidłowość wykorzystania i rozliczenia środków otrzymanych z Funduszu Solidarnościowego.

Okres objęty kontrolą:

Od 1 stycznia 2025 do 31 grudnia 2025 r. oraz okres późniejszy, w którym miałyby miejsce działania lub zaniechania związane z realizacją zadania przez Gminę.

Podstawa prawna przeprowadzenia kontroli:

Art. 175 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych² oraz § 7 umowy nr AOOzN-JST/86/2025 z dnia 11 grudnia 2024 r. Kontrola planowa, w trybie zwykłym przeprowadzona w trybie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej³.

Data rozpoczęcia i zakończenia kontroli:

od 26 marca do 24 kwietnia 2026 r.

Kierownik jednostki kontrolowanej:

Pan Bartosz Mazerski – Burmistrz Miasta i Gminy Sztum⁴.

Skład zespołu kontrolującego:

Dariusz Kubach – inspektor wojewódzki Oddziału Kontroli Finansowej Wydziału Finansów i Budżetu Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku⁵.

Kontrolę wpisano do książki kontroli:

Dnia 26 marca 2026 r. do książki kontroli w Urzędzie Miasta i Gminy Sztum pod pozycją nr 8 oraz do książki kontroli w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sztumie pod pozycją nr 7.

¹ z siedzibą władz przy ul. Mickiewicza 39, 82-400 Sztum.

² tj. Dz.U. z 2025 r. poz. 1483

³ tj. Dz.U. z 2026 r., poz. 158

⁴ Objął stanowisko 6 maja 2024 r.

⁵ akta kontroli str. 1 - Upoważnienie do kontroli nr 10/2026 z dnia 20 marca 2026 r.

Ocena kontrolowanej działalności:

Pozytywna.

Ustalenia:

Szczegółowy zakres kontroli obejmował prawidłowość wykorzystania i rozliczenia środków Funduszu Solidarnościowego w zakresie programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2025 (dalej: Program lub AOOzN).

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej pod względem legalności, rzetelności i gospodarności, w oparciu o zapisy ewidencji księgowej, w konfrontacji ze stanowiącymi podstawę do tych zapisów dowodami źródłowymi, wyciągami bankowymi oraz zawartymi umowami.

Kontrolę przeprowadzono w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sztumie⁶, tj. jednostce organizacyjnej Gminy Sztum, której gmina powierzyła realizację zadania objętego kontrolą. Dyrektorem MGOPS w okresie objętym badaniem oraz w trakcie wykonywania czynności kontrolnych jest Pani Małgorzata Kozłowska⁷.

W związku z przedmiotem kontroli, w dniu 16 kwietnia 2026 r., skierowane zostały, za pośrednictwem MGOPS, do Burmistrza Miasta i Gminy Sztum zapytania dotyczące realizacji Programu z Funduszu Solidarnościowego⁸. Do treści pytań odnoszą się dalsze punkty niniejszego dokumentu. W odpowiedzi na pytania zostały złożone wyjaśnienia MGOPS oraz dokumenty, które zostały opisane w dalszej części niniejszego opracowania^{9 10}.

Prawidłowość wykorzystania środków z Funduszu Solidarnościowego

Umowa nr AOOzN-JST/86/2025 na realizację zadania w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego – edycja 2025 (dalej zwana: Umową)

Przystąpienie Gminy Sztum do Programu:

Gmina Sztum 22 sierpnia 2024 r. złożyła wniosek o przystąpienie do Programu w edycji 2025 poprzez wygenerowanie wniosku o numerze 4397 w generatorze wniosków. We wniosku przewidziano udział 100 osób uprawnionych, w tym:

- 48 uprawnionych z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności z nieprawidłowością sprzężoną – tj. 600 lub 800 godzin na osobę,
- 34 uprawnionych z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności – tj. 500 godzin na osobę,

⁶ Z siedzibą przy ul. Mickiewicza 39, 82-400 Sztum,

⁷ Zajmuje to stanowisko od 1 lutego 2019 roku,

⁸ Akta kontroli str. 18-19 – pytania w trakcie kontroli,

⁹ Akta kontroli str. 80-178 - odpowiedź na pytania kontrolującego,

¹⁰ Akta kontroli str. 179 - uzupełnienie odpowiedzi na pytania zadane w trakcie kontroli,

- 10 uprawnionych z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z nieprawidłowością sprzężoną – tj. 480 godzin na osobę,
- 4 uprawnionych z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności – tj. 360 godzin na osobę,
- 4 uprawnionych dzieci w wieku od ukończenia 2 roku życia do ukończenia 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem w pkt. 7 i 8 w orzeczeniu o niepełnosprawności: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji – tj. 360 godzin na osobę.

na łącznie 56.480 godzin asystencji.

W trakcie kontroli ustalono, że dane o ilości osób na potrzeby przedłożenia ww. wniosku MGOPS ustalił na bazie prowadzonego roboczego wykazu osób objętych opieką i wsparciem MGOPS, którzy potencjalnie mogą być objęci Programem, tj. zawierający dane o uczestnikach wcześniejszej edycji Programu.

We wniosku przyjęto koszt jednej godziny asystencji 50,00 zł, więc łączna wartość wniosku wyniosła 2.824.000,00 zł. Do momentu podpisania z Wojewodą umowy w sprawie realizacji ww. zadania, jak i po jej zawarciu – wniosek był korygowany przez Gminę, głównie w zakresie liczby osób korzystających z usług asystenta.

Umowa na realizację Programu.

W związku z realizacją resortowego Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego - edycja 2025 (dalej: Program AOOzN), Wojewoda Pomorski zawarł z Gminą Sztum umowę **nr AOOzN-JST/86/2025** z dnia 11 grudnia 2024 r. w sprawie wysokości i trybu przekazywania w 2025 r. środków z Funduszu Solidarnościowego¹¹. Wskazana umowa została zawarta na podstawie art. 13 ust. 9 i 10 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym.

Na realizację ww. zadania Wojewoda Pomorski zobowiązał się przekazać Gminie środki z Funduszu Solidarnościowego na realizację Programu w łącznej kwocie 1.656.300,00 zł, w trzech transzach:

1. kwota 828.150,00 zł w terminie do dnia 31 stycznia 2025 r.,
2. kwota 414.075,00 zł w terminie do dnia 31 lipca 2025 r.,
3. kwota 414.075,00 zł w terminie do dnia 31 października 2025 r.

Ponadto na koszty związane z obsługą Programu przekazane miały zostać środki w wysokości 33.126,00 zł, w terminie do dnia 31 stycznia 2025 r. Podsumowując Wojewoda Pomorski przekazał środki z Funduszu Solidarnościowego w łącznej kwocie 1.689.426,00 zł.

¹¹ Akta kontroli str. 1 – umowa nr AOOzN-JST/86/2025 z dnia 11 grudnia 2024 r.

W umowie wskazano rachunek bankowy nr 54 8309 0000 0001 1644 2000 0160 jako właściwy do obsługi Programu¹², tj. jako właściwy do przekazywania środków z Programu oraz do ponoszenia wydatków, zgodnie z warunkami umowy w szczególności zapisami § 3 pkt 5, 6 i 7 umowy.

W związku z powyższą umową, Gmina miała realizować zadanie w zakresie usług asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym:

- dzieci od ukończenia 2 roku życia do ukończenia 16 roku życia posiadające orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami w pkt 7 i 8 w orzeczeniu o niepełnosprawności - konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji;
- osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie:
 - o znacznym stopniu niepełnosprawności, albo
 - o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, albo
 - traktowane na równi z orzeczeniami wymienionymi w li. a i b, zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Ze złożonych w trakcie kontroli wyjaśnień Dyrektora MGOPS Sztum wynika, że Gmina realizuje programy wsparcia z Funduszu Solidarnościowego poprzez jednostkę budżetową Gminy – **Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie**¹³.

Obsługa finansowa Programu:

Po podpisaniu umowy przez Gminę Sztum, środki finansowe dotyczące realizacji Programu z Funduszu Solidarnościowego wpływały na rachunek bankowy wskazany w umowie, a prowadzony przez MGOPS. Jest to rachunek pomocniczy, który to rachunek był wykorzystywany również do obsługi Programu Opieka Wytchnieniowa – edycja 2025, Program ten był również finansowany z Funduszu Solidarnościowego.

Numer rachunku został wskazany w umowie dotyczącej realizacji Programu jako właściwy dla przekazywania środków z Programu na rzecz Gminy Sztum oraz właściwy do realizacji wydatków.

Z zapisów historii tego rachunku oraz z dokumentów dotyczących jego założenia wynika między innymi, że:

- Gmina Sztum otrzymała na rachunek (prowadzony przez MGOPS) środki w 3 transzach na realizację Programu (w dniach: 16 stycznia, 3 lipca i 17 października) oraz 1 wpłatę (w dniu 16 stycznia) na koszty jego obsługi – to jest w

¹² akta kontroli str. 20-79 - wyciąg bankowy AOOzN 2025,

¹³ Akta kontroli str. 86 - odpowiedź na pytania kontrolującego,

terminach i w wysokościach wynikających z zawartej umowy między Wojewodą Pomorskim, a Gminą Sztum,

- historia rachunku służącego do obsługi przez MGOPS Programu z Funduszu Solidarnościowego **wykazała powstanie odsetek od środków zgromadzonych na tym rachunku**,
- z zapisów tego rachunku wynika, że **MGOPS** ponosił wydatki bezpośrednio ze wskazanego powyżej rachunku bankowego,
- wg opisów zdarzeń na tym rachunku wynika, że MGOPS dokonał zapłaty za wydatki Programu na łączną kwotę 1.651.248,54 zł – to jest w wysokości zgodnej z wykazanymi wydatkami na realizację Programu w Sprawozdaniu z realizacji Programu,
- MGOPS dokonał zwrotu niewykorzystanych środków z realizacji zadania asystencji osobistej w dniu 31 grudnia 2025 r. (kwota: 5.051,46 zł z tytułu niewykorzystanych środków na realizację Programu oraz 126,73 zł z tytułu niewykorzystanych środków na koszty obsługi Programu), to znaczy w wartościach wynikających ze sprawozdania oraz z ewidencji wydatków,
- w dniu 9 stycznia 2026 r. na rachunek bankowy Wojewody Pomorskiego przekazano także kwotę 2.200,70 zł, która stanowiła odsetki bankowe od otrzymanych środków na realizację ww. Programu

Ze złożonych w trakcie kontroli wyjaśnień wynika¹⁴, że na nie wykorzystanie środków finansowych w pełnej wysokości przez gminę miało wpływ „*realizowanie usług w sposób dostosowany do indywidualnych potrzeb każdego uczestnika Programu, zarówno w zakresie wymiaru wsparcia asystenta, jak również kosztów poniesionych na zakup biletów wstępu na wydarzenia kulturalne, rozrywkowe, sportowe lub społeczne, czy też na przejazdy*”.

Należy równocześnie zauważyć, że mimo nie wydatkowania środków finansowych w pełnej wysokości, Gmina Sztum zrealizowała w edycji Programu na rok 2024 ilość godzin asystencji osobistej w wymiarze 32.427 w stosunku do 32.436 godzin wynikających z planu – to jest **osiągnęła 99,97% założonego efektu rzeczowego Programu przy wydatkach** na wynagrodzenia dla asystentów **na poziomie 90,70%** w stosunku do zaplanowanych¹⁵.

Realizacja Programu:

MGOPS ewidencjonuje operacje dotyczące realizacji wydatków na koncie 139¹⁶. MGOPS stosował wymaganą ewidencję wydatków dla Programu w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych, zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości oraz wymogami Umowy.

¹⁴ Akta kontroli str. 80 - odpowiedź na pytania kontrolującego

¹⁵ Akta kontroli str. 2 – sprawozdanie,

¹⁶ Akta kontroli str. 9 - Przesłana ewidencja księgowa - odpowiedź na pismo w trybie art. 15 UoKwAR

Wykazane koszty realizacji Programu:

Zgodnie z danymi wynikającymi z zapisów wyodrębnionej dla Programu ewidencji MGOPS na realizację Programu w 2025 r. zakwalifikowano:

- 1.621.350,00 zł – na koszty umów zlecenia z asystentami;
- 29.627,54 zł – na koszty zakupu biletów wstępu na wydarzenia kulturalne, rozrywkowe, sportowe lub społeczne, czy też przejazdów,
- 271,00 zł - koszty ubezpieczenia OC asystentów,

tj. razem 1.651.248,54 zł, czyli w wysokości wykazanej w sprawozdaniu.

Zgodnie z zasadami Programu, MGOPS zapewniał usługi asystencji osobistej osobom uprawnionym w ramach Programu poprzez osoby zatrudnione przez MGOPS na umowę zlecenia.

Jak wynika z przedłożonej w trakcie kontroli dokumentacji, MGOPS zawierał umowy zlecenia z asystentami, których wskazywali wnioskodawcy.

- 1) **Zatrudnianie na umowę zlecenia** osób, które zostały wskazane przez uprawnione osoby na zasadach wynikających z Programu.

Na podstawie wykazu rozliczonych godzin asystencji za 2025 r. ustalono, że MGOPS zawarł takich **umów 50 dla 140 uprawnionych**. Niekiedy ta sama osoba świadczyła usługi asystencji u więcej niż jednej osoby uprawnionej (maksymalnie dla 6 osób w tym samym okresie czasu). W niektórych przypadkach u poszczególnych osób uprawnionych nastąpiła zmiana asystenta (np. z powodu rezygnacji i rozwiązania umowy zlecenia).

MGOPS prowadził miesięczne zestawienia wykonanych usług asystencji u osób uprawnionych, zapewniające informacje zbiorcze oraz osobno dla każdej z umów zlecenia, jak również zawierające dane wykonanej usługi przez każdego z asystentów¹⁷.

Zawarte przez MGOPS umowy zlecenia w ramach Programu są w zakresie przedmiotu zlecenia takie same, tj. świadczenie asystencji osobistej zgodnie z zasadami Programu u wskazanej osoby/osób w określonej ilości godzin. W każdej z umów zlecenia są też uregulowane między innymi:

- okres jej obowiązywania (tj. od dnia zawarcia umów do 31 grudnia 2025 r.),
- źródło finansowania, tj. wskazanie, że środki pochodzą z Programu,
- osobę uprawnioną do usługi asystencji, jej miejsce zamieszkania oraz ilość godzin asystencji odpowiadającą ilości godzin, jakie w informacji od MGOPS otrzymała osoba uprawniona,

¹⁷ akta kontroli str. 17 - Zestawienie AOOzN 2025

- wynagrodzenie 50 zł brutto za godzinę asystencji oraz maksymalną kwotę wynagrodzenia brutto wynikającą z pomnożenia ilości godzin objętych umową oraz kwoty ustalonej za godzinę,
- w przypadku zmiany ilości godzin asystencji u danego uprawnionego następowała zmiana (w formie aneksu do umowy) ilości godzin wskazana w umowie zlecenia oraz kwoty maksymalnej wynagrodzenia z tytułu wykonywania umowy – aneksy w zakresie ilości godzin były zgodne z informacjami o zmianie ilości godzin, które były skierowane przez MGOPS do osoby uprawnionej, w kontrolowanych przypadkach zmiany wynikały z wniosków osób uprawnionych o czasowe zwiększenie miesięcznych lub tygodniowych godzin asystencji. W żadnym przypadku z objętych kontrolą ilość godzin asystencji nie przekroczyła maksymalnej ilości określonej w Programie,
- do umów załącznikami są wzory karty zakresu czynności w ramach usług asystencji osobistej, karty realizacji usługi dla Programu, ewidencja przebiegu pojazdu oraz ewidencja biletów komunikacyjnych.

Badanie kwalifikowalności wydatków na umowy zlecenia poniesione w Programie:

Do kontroli, zgodnie z zasadami Programu kontroli, wybrano co najmniej 20% wydatków. Drogą losową wybrano z przedstawionego w formie elektronicznej „zestawienia AOOzN 2025”:

- co piątą sprawę rozpoczynając od pozycji 5 oraz dodatkowo dwie o najwyższej ilości przyznanych godzin wśród osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną (w tym orzeczenia równoważne),
- co piątą sprawę rozpoczynając od pozycji 5 wśród osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności (w tym orzeczenia równoważne),
- co piątą sprawę rozpoczynając od pozycji 5 wśród osób z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną (w tym orzeczenia równoważne),
- wszystkie sprawy z pośród pozostałych wyżej nie wymienionych adresatów programu.

Ustalono w zakresie wydatków:

- zleceniobiorcy wystawili 340 rachunków, które wpłynęły do MGOPS i zostały zatwierdzone przez pracownika socjalnego,
- zleceniobiorcy wykazali wykonanie łącznie 7.904 godziny asystencji po 50 zł za godzinę brutto, u 33 uprawnionych tj. na wartość 395.200,00 zł brutto,
- zatwierdzone były każdorazowo przez pracownika socjalnego,
- asystenci wykazali łącznie kwotę 8.563,36 zł stanowiącą równowartość kosztów ich przejazdów własnym środkiem transportu w związku z wyjazdami, które dotyczyły

realizacji usług wymienionych w treści programu (w przypadku jednoczesnego przejazdu asystenta i uczestnika Programu),

- wypłata należności z tytułu umów zlecenia nastąpiła w wysokości zgodnej z rachunkami na konta wskazane w tych rachunkach.

Szczegółowo kontrolą wydatków zakwalifikowanych do kosztów Programu **objęto kwotę 403.763,63 zł.**

2) Koszty ubezpieczenia OC

Ustalono, że zleceniobiorcy MGOPS realizujący Program objęci są polisą OC, która została opłacona w kwocie 271,00 zł.

Łącznie objęto badaniem szczegółowym kwotę 404.034,63 zł wydatków zakwalifikowanych przez MGOPS do Programu, a poniesionych w związku ze świadczeniem usług asystenckich.

Poprawność realizacji Programu oraz dokumentowania wykonanej asystencji.

MGOPS prowadził elektroniczny rejestr spraw, w formie arkusza kalkulacyjnego, w którym odzwierciedlane były między innymi dane o uprawnionych osobach zakwalifikowanych do Programu w edycji 2025¹⁸. Wykaz ten zawiera między innymi komplet informacji o rocznych limitach przysługujących tym osobom oraz o miesięcznych ilościach godzin asystencji zrealizowanych u poszczególnych uprawnionych. Rejestr osób zakwalifikowanych w trakcie 2025 r. zawierał 140 nazwisk. Zgodnie z wymogami programu kontroli, badaniem objęto minimum 20% wydatków poniesionych na realizację programu (opis doboru próby opisany w części **Badanie kwalifikowalności wydatków na umowy zlecenia poniesione w Programie**).

Na podstawie analizy 33 spraw, ustalono że MGOPS prowadził teczki zawierające komplety dokumentów osobno dla każdego z uprawnionych zakwalifikowanych do Programu, tj.: od złożenia karty zgłoszenia, poprzez informacje o przyznanej pomocy z Programu (i ewentualnych zmianach) oraz kolejno wszystkie karty realizacji usług w danym roku.

W wyniku **kontroli złożonych kart zgłoszeniowych** do Programu stwierdzono, iż:

- we wszystkich przypadkach karty zgłoszenia zawierały kopię decyzji orzekającej o stopniu niepełnosprawności,
- MGOPS informował wnioskodawców o wynikach weryfikacji kart zgłoszeniowych do Programu pisemnie, tj. przedstawiając wnioskodawcy dokument informujący o ilości godzin przyznanych z Programu, które odpowiadały ilości godzin zawartych we wniosku,

¹⁸ Akta kontroli str. 17 - Zestawienie AOOzN 2025,

- karty zgłoszeniowe były przygotowane kompletnie, na poprawnych drukach, podpisane przez osoby składające wnioski,
- we wszystkich przypadkach w kartach zgłoszeniowych, które składały osoby uprawnione do skorzystania z usług asystenta osobistego wskazano dane opiekuna do realizacji usług - MGOPS zatrudniał wskazaną osobę we wniosku na podstawie umowy zlecenia.

W wyniku **kontroli kart realizacji** usługi asystencji stwierdzono, że:

- nie doszło do przekroczenia maksymalnej ilości godzin przyznanej na każdego z uczestników uprawnionych i zakwalifikowanych do Programu oraz nie było przypadku przyznania ilości godzin ponad limity maksymalne określone dla poszczególnych kategorii osób wskazanych w Programie,
- na kartach realizacji usługi asystencji są podpisy potwierdzające wykonanie usługi przez osoby zatrudnione przez MGOPS do Programu lub na podstawie umów zlecenia,
- karty realizacji programu były podpisane przez osobę uprawnioną lub opiekuna, oraz przez asystenta,
- karty realizacji programu zawierały dane o ilości godzin asystencji (zgodnie z zasadami Programu).

Badanie kosztów obsługi Programu, które wykazane zostały przez MGOPS w edycji 2025 r.

W części dotyczącej kosztów poniesionych przez Gminę, MGOPS wykazał wydatki na¹⁹ **dodatki specjalne** oraz pochodne przyznane 10 pracownikom w wysokości **łącznie 32.999,27 zł brutto**. Wydatki te dotyczyły wypłat w kwietniu, lipcu, październiku, grudniu 2025 r. dodatków jednorazowych **w związku z okresowym zwiększeniem zakresu obowiązków pracowników**, co wynikało m.in. ze wzrostu liczby świadczeniobiorców (wsparciem objętych zostało 140 osób na planowanych 90 zgodnie z zapisami wniosku).

Zgodnie z Decyzjami Burmistrza oraz Dyrektora MGOPS dodatki te zostały przyznane dyrektorowi MGOPS, zastępcy, pracownikom socjalnym MGOPS oraz pracownikom księgowości.

Wydatki w zakresie wysokości dodatków były zgodne z decyzjami o ich przyznaniu oraz zostały zrealizowane w wysokości zgodnej z listami płac.

Pozostałe ustalenia.

- a) Kontrola i monitorowanie Programu w miejscu realizacji usługi asystencji:

¹⁹ akta kontroli str. 132-178 - odpowiedź na pytania kontrolującego (listy płac wraz decyzjami o przyznaniu dodatku specjalnego).

Zasady realizacji Programu przewidują, iż Gmina jako realizator tego Programu, zobowiązana jest do doraźnej kontroli i monitorowania świadczonych usług asystencji osobistej w miejscu ich realizacji. W ramach przeprowadzonych czynności kontrolnych ustalono, iż w miesiącach czerwiec-lipiec oraz listopad-grudzień w objętych czynnościami kontrolnymi 33 sprawach nastąpiła weryfikacja realizacji asystencji osobistej u 29 uczestników programów, tj. w miejscu realizacji usługi.

MGOPS odnotowywał fakt przeprowadzania kontroli usługi lub monitoringu na miejscu w sporządzanej notatce dołączanej do akt sprawy. Wynika z niej, że u każdego z 29 uczestników Programu, odbyła się jedna lub dwie kontrole na miejscu. Kontrola nie była przeprowadzona w sytuacji, gdy na przykład podopieczny zrezygnował z usługi w trakcie roku.

b) Zapewnienie minimalnej dostępności uczestnikom Programu:

Na podstawie złożonych w trakcie kontroli wyjaśnień²⁰ ustalono, że „MGOPS w Sztumie działający w imieniu Gminy Sztum realizując Program zapewniał dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami zgodnie z obowiązkami wynikającymi z art. 6 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, w szczególności w zakresie wymagań dotyczących:

- dostępności architektonicznej poprzez zapewnienie wolnych od barier przestrzeni obsługi tj. obsługa interesantów odbywała się w siedzibie MGOPS w Sztumie (bez konieczności pokonywania barier architektonicznych, pomieszczenia obsługi znajdują się na partnerze budynku Urzędu Miasta i Gminy w Sztumie, w budynku znajduje się również winda oraz oznaczenia korytarzy i drzwi). Jednocześnie nie bez znaczenia pozostaje fakt, iż usługi asystencji w znacznej mierze świadczone były w miejscu zamieszkania uczestnika, co stanowi realizację obowiązku zapewnienia dostępności w sposób najbardziej adekwatny do charakteru Programu. Dodatkowe wsparcie w ramach Programu świadczyli pracownicy socjalni wykonujący zadania w środowisku lokalnym, w tym w zakresie promocji Programu oraz rekrutacji uczestników.
- dostępności informacyjno-komunikacyjnej poprzez obsługę z wykorzystaniem różnych kanałów komunikacji, w tym kontaktu telefonicznego, kontaktu bezpośredniego, przekazywania informacji ustnych oraz możliwości działania przez osobę trzecią (członka rodziny, opiekuna, pracownika socjalnego). W trakcie realizacji Programu, w tym w zakresie rekrutacji uczestników, zapewniono wsparcie poprzez indywidualne wyjaśnianie zasad Programu w sposób dostosowany do możliwości poznawczych uczestnika, stosowano prosty i zrozumiały język, wsparcie w wypełnianiu dokumentów świadczyli pracownicy MGOPS.
- dostępności cyfrowej poprzez publikację informacji o Programie na stronie internetowej MGOPS i Urzędu Miasta i Gminy Sztum, udostępnienie dokumentów rekrutacyjnych w formie elektronicznej, możliwość zapoznania się z zasadami Programu bez konieczności wizyty osobistej, stosowanie standardów dostępności dla stron podmiotów publicznych (zgodnych z ustawą o dostępności cyfrowej).

²⁰ akta kontroli str. 82-83 - odpowiedź na pytania kontrolującego

Realizacja Programu została zorganizowana w sposób systemowy, zapewniający rzeczywisty dostęp do usług dla osób z niepełnosprawnościami z zastosowaniem wielokanałowej i dostosowanej komunikacji. Należy podkreślić, że sposób realizacji Programu sam w sobie stanowił realizację obowiązków ustawowych, ponieważ usługi świadczone były bezpośrednio w środowisku osoby z niepełnosprawnością, asystent wspierał uczestnika w przemieszczaniu się poza miejscem zamieszkania, zakres wsparcia był indywidualnie dostosowany do potrzeb uczestnika (uwzględnienie zakresu potrzeb wynikających z niepełnosprawności, preferencji osoby świadczącej usługi). Asystent wspierał także uczestnika Programu m.in. w załatwianiu spraw urzędowych oraz w komunikacji społecznej, przy czym dzięki prowadzonej stałej współpracy pracowników MGOPS z uczestnikami i asystentami na bieżąco dostosowywano formy wsparcia do zmieniających się potrzeb uczestników. Dodatkowo w trakcie rekrutacji i realizacji Programu pracownicy MGOPS identyfikowali osoby ze szczególnymi potrzebami, aktywnie informowali o możliwości udziału w Programie oraz udzielali stałej pomocy m.in. w przejściu całej procedury zgłoszeniowej, poprzez bieżący kontakt z uczestnikami i reagowanie na ich potrzeby.”

- c) Wydatkowanie środków przeznaczonych na Program AOOZn za pośrednictwem rachunku bankowego.

W toku czynności kontrolnych ustalono, iż wydatki związane z realizacją przedmiotowego Programu były ponoszone za pośrednictwem wskazanego w umowie rachunku bankowego. Rachunek wskazany w umowie jest rachunkiem prowadzonym przez MGOPS, jednak dotyczył on operacji dla dwóch programów z Funduszu Solidarnościowego, w których Gmina wzięła udział tj. Programu objętego kontrolą oraz Programu Opieki Wytchnieniowej w edycji 2025.

Realizacją Programu zajmował się MGOPS, który otrzymywał środki bezpośrednio na ten rachunek i realizował wszystkie wydatki dotyczące Programu.. Tym samym wydatkowanie środków odbywało się z wykorzystaniem rachunku bankowego wskazanego w umowie zawartej z Wojewodą.

- d) Kontrola wyeliminowania podwójnego finansowania usług opiekuńczych z innych programów.

Na podstawie wyjaśnień²¹ Dyrektora MGOPS ustalono, iż "MGOPS w Sztumie działający w imieniu Gminy Sztum w celu zapobiegania podwójnemu finansowaniu dokonywał kontroli zgodności dokumentacji z zakazem wskazanym w cz. V ust. 2 Programu poprzez weryfikację składanych oświadczeń przez uczestników zawartych w Kartach zgłoszeniowych do Programu, zamieszczenie w każdej informacji dot. przyznania usług asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością pouczenia o następującej treści: *O wszelkich zmianach mających wpływ na prawo do korzystania z usług asystenta albo na wymiar limitu godzin usług asystencji osobistej (np. utrata statusu osoby z niepełnosprawnością, zmiana stopnia*

²¹ akta kontroli str. 81 - odpowiedź na pytania kontrolującego

niepełnosprawności, korzystanie w danym roku kalendarzowym z usług asystencji osobistej finansowanych ze środków z Funduszu w ramach innych programów Ministra dotyczących usług asystencji osobistej) uczestnik zobowiązany jest niezwłocznie poinformować Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sztumie, nie później niż w ciągu 7 dni od dnia nastąpienia zmiany.

Ponadto brak podwójnego finansowania weryfikowany był podczas monitoringu świadczenia usług asystencji osobistej oraz doraźnych kontroli świadczenia usług w miejscu ich realizacji. Dodatkowo przeprowadzana była kontrola krzyżowa ze świadczeniami z pomocy społecznej w systemie POMOST oraz usługami świadczonymi w ramach projektów finansowanych ze środków zewnętrznych”.

e) Działania informacyjne i promocyjne Programu AOOzN.

Umowa z Wojewodą Pomorskim nr AOOzN-JST/86/2025 z dnia 11 grudnia 2024 r. w § 5 zobowiązywała do podejmowania działań informacyjnych dotyczących finansowania zadania, ze środków Funduszu przyznanych w ramach Programu, zgodnie z art. 35a ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 maja 2021 r. w sprawie określenia działań informacyjnych podejmowanych przez podmioty realizujące zadania finansowane lub dofinansowane z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych.

Wskazane wyżej rozporządzenie zobowiązuje podmiot realizujący zadanie finansowane lub dofinansowane z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych między innymi do podjęcia działań informacyjnych dotyczących tego finansowania lub dofinansowania, przez umieszczenie plakatu informacyjnego w przypadku realizacji projektów społecznych obejmujących przedsięwzięcia socjalne. Zgodnie z § 6 ust. 4 przywołanego rozporządzenia, plakat informacyjny jest wyeksponowany do dnia rozliczenia projektu. W związku z powyższym, w toku czynności kontrolnych, nie było możliwości sprawdzenia, czy Gmina wypełniła ww. obowiązek informacyjny z uwagi na fakt, iż zgodnie z ww. rozporządzeniem plakat informacyjny musiał być wyeksponowany **do dnia rozliczenia projektu**. Jednocześnie z przedstawionych wyjaśnień²² wynika, iż „MGOPS w Sztumie działający w imieniu Gminy Sztum podejmował szereg działań promocyjnych w celu dotarcia z usługami świadczonymi w ramach Programu do szerokiej grupy osób z niepełnosprawnościami, w tym osób, którzy dotychczas nie byli objęci wsparciem MGOPS. Istotnym elementem promocji było bezpośrednie dotarcie do potencjalnych uczestników poprzez pracowników socjalnych, którzy informowali osoby uprawnione podczas pracy w środowisku lokalnym, przekazywano informacje telefonicznie i w trakcie wizyt w MGOPS, identyfikowano osoby potencjalnie kwalifikujące się do udziału w Programie wśród dotychczasowych klientów MGOPS, nawiązano kontakt z organizacjami działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnościami, a także placówkami z terenu miasta i gminy Sztum. Uczestnicy otrzymali także wsparcie w wypełnianiu dokumentów zgłoszeniowych. Działania te były prowadzone w sposób zapewniający powszechny dostęp do informacji o Programie, jego finansowaniu oraz zasadach uczestnictwa.

²² akta kontroli str. 81 - odpowiedź na pytania kontrolującego,

Wszelkie materiały, publikacje na stronach internetowych i ogłoszeniach zawierały informację, że zadanie jest realizowane w ramach Programu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Na publikowanych informacjach, prowadzonej dokumentacji związanej z Programem umieszczane było logo Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Zgodnie z zał. Nr 1 do *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 maja 2021 r. w sprawie określenia działań informacyjnych podejmowanych przez podmioty realizujące zadania finansowane lub dofinansowane z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych* opracowano plakat informacyjny, który został opublikowany na stronie MGOPS w Sztumie i MiG Sztum oraz umieszczony na tablicy ogłoszeń w siedzibie realizatora Programu. W ramach realizacji obowiązków informacyjnych została utworzona na stronie www.mgopssztum.pl zakładka zawierająca informacje dot. przedmiotowego Programu (<https://mgopssztum.pl/asystent-osobisty-osoby-z-niepelnosprawnoscia.html>), w tym informacje o źródle finansowania, wysokości dofinansowania oraz celu Programu. Informacja dot. realizacji Programu umieszczona została również w lokalnym Biuletynie Informacyjnym Miasta i Gminy Sztum”.

Kontrolujący nie stwierdził wystąpienia w Gminie Sztum przypadków informowania Wojewody Pomorskiego o podjętych działaniach informacyjnych w trybie, o którym mowa w § 5 ust. 4 Umowy (Wojewoda nie wzywał Gminy do jej przedłożenia).

f) Sprawozdawczość dotycząca Programu.

Umowa z Wojewodą Pomorskim zobowiązywała Gminę do przekazania sprawozdania z realizacji Programu wg określonego wzoru, poprzez jego wygenerowanie w Generatorze Funduszu Solidarnościowego (sprawozdanie to obejmuje rozliczenie środków z Funduszu Solidarnościowego w zakresie rzeczowym i finansowym). Dokument ten powinien zostać sporządzony w terminie 30 dni od dnia zakończenia realizacji zadania.

Gmina zrealizowała ww. obowiązek **20 stycznia 2026 r.** a dane wykazane w sprawozdaniu były zgodne z danymi ustalonymi w trakcie kontroli, na podstawie dowodów źródłowych, ewidencji oraz rejestrów i arkuszy sporządzanych na potrzeby Programu²³.

Na podstawie dokonanych ustaleń kontrolowany obszar oceniono pozytywnie.

Na podstawie ustaleń dokonanych w zdefiniowanych powyżej obszarach kontrolnych dotyczących kontroli przeprowadzonej w zakresie „Prawidłowość wykorzystania i rozliczenia środków Funduszu Solidarnościowego” – kontrolowaną działalność ocenia się – pozytywnie.

Zalecenia / wnioski:

²³ Akta kontroli str. 2 – sprawozdanie.

W związku z pozytywną oceną objętej zakresem kontroli działalności wynikającej z braku stwierdzenia uchybień czy nieprawidłowości w jej realizacji przez Gminę, odstąpiono od wydania zaleceń pokontrolnych

Beata Rutkiewicz
Wojewoda Pomorski

/dokument podpisany elektronicznie/